

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 96 Din, za inozemstvo 120 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050, — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENECE

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inzerate; Sarajevo št. 7563, Zagreb št. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

Austrija na zgrešeni poti

Poročila iz Avstrije dišijo po smodniku. Ni slučajno, da so v Delavskem domu na Ottakringu odkrili smodnišnico, tudi grof Starhemberg ne napoveduje »ljudekega pohoda« na Dunaj kar tjavendan, kakor ne more biti slučajno, da dr. Seipel razlaga, kako je dolžnost demokracije, da v danem trenutku omogoči diktaturo. Se tako konservativno in v spoštovanju zakona vzgojeni Avstrijci so danes duhovno pripravljani na najbolj drzno politično pustolovščino, ki bi prav nič ne zaostajala za Pfriemerjevim »pohodom« proti Dunaju v septembru.

Bureschova vlada je v svečanem proglasu vprav proklela Pfriemerjevo avanturo in jo označila za narodno izdajstvo, na graškem procesu pa je Pfriemer bitko dobil. Danes že lahko smelo trdimo, da je oprostila razsodba graških porotnikov proti heimwehrovem popolnoma omajala temelje sedanje vlade. Ako je vlada smatrala v zmislu ustave za nedovoljeno, da stopi v sodno dvorano in s tem izvrši drzen napad na svobodo porote, je bilo to povsem na mestu. Ker ji ustava tega koraka ni dopuščala in ker je lahko že vnaprej vedela, kakšen bo rek heimwehrovsko orientiranih porotnikov proti svojim tovarišem, bi nikakor ne smela dati priložnost poroti, da zada ustavi in vladi sami, ki je v zmislu ustave proglasila Pfriemerjevo dejanje za narodno izdajstvo, smrtonosen udarec. Nedo dolgo pred izbruhom fašistične »revolucije« je tržaška porota na zahtevo fašistov oprosila ubijalca faktora Müllerja, ki so pri belem dnevu ugrabili nesrečno žrtev pred glavno postajo in jo ustrelili za nekim plotom, in fašistična drhal je zmagoslavno odkorakala iz sodne dvorane med vzkliki: »Živel fašizem!«, »Živela revolucija!« Poslej so bili dnevi ustavne vlade v Italiji štet. Na zunaj je današnji položaj v Avstriji drugačen kakor pred desetimi leti v Italiji, fašizmi so se danes tudi že prežvečili, toda takšne razsodbe in takšne koncesije eksekutivne oblasti napram naprtnjenim reševalcem naroda, ki z orožjem »delajo« pravico, rodijo povsod, torej tudi v Avstriji, podobne posledice, to je utirajo pot anarhiji ne samo v justici, temveč v vsem javnem življenju.

Oprostili razsodbi v Grazu so socialistični porotniki takoj postavili nasproti oprostitev ubijalca nekakega heimwehrovca; odkritju velike zaloge orožja, ki so ga hranili heimwehrovci na Stajerskem, je sledilo odkritje orožja v Delavskem domu na Dunaju. »Za vsako zaplenjeno puško bomo napravili deset drugih!« proglasijo socialisti. Ta veriga mora privedi do krvavega konflikta med Heimwehrom in socialističnim Schulzbundom, to je do prave državljanske vojne, ako je vlada ne preseka z uveljavljenjem ustave, predvsem z razorožitvijo.

Notranji minister je slovesno napovedal razorožitev vseh oboroženih organizacij; vlada pripravlja tudi poseben zakon za to. Razorožitev je bila že mnogokrat napovedana, a izvedla je ni nobena vlada. Bureschova je tudi ne bo mogla, ker je prešibka. Glasila Seipelovega krila v krščanski socialni stranki so takoj nastopila proti razorožitvi, češ, da ne bo mogoče razorožiti socialistov, proti katerim bodo poslej stali heimwehrovci z golimi rokami. Na drugi strani socialisti ne verjamejo, da misli vlada iskreno in ji očitajo, da namerava udariti samo po njih. Zlo se je že tako ukoreninilo, da ga je danes silno težko izriniti. Krivda seveda ne pada izključno na sedanjo vlado, brezdušno je napravil večjo napako tisti kabinet, ki ni zatrl oboroženega paradiranja takoj spočetka. V ustavno urejeni državi naj bo vsak državljan na svojem mestu. Puško naj nosi le vojak in liktorski svečenjci le sodnik. Kadar državljan zgubi zaupanje v pravico in v nepristranost upravnih oblastev ter vidi, kako mu drugi sodržavljanji ne kaznovano kradejo svobodo s silo, potem prične tudi sam stikati za orožjem. Kadar se država odpove svoji glavni nalogi, da zagotovi vsakemu državljanu pravice pred njegovim sodržavljanom in ga štiti pred zunanjim sovražnikom, tedaj zapade človek instinktu medsebojnega obračunavanja, kakor je v navadi pri primitivnih narodih. Vse kaže, da so v Avstriji in tudi v Nemčiji pozabili na to resnico.

Pustimo ob strani vprašanje, koliko so tisti, ki so to oboroževanje trpeli, in tisti, ki so se sami oboroževali, imeli pri tem določene zunanje politične namene, čeprav je tudi to vprašanje za nas kot mejaše nemškega naroda zelo važno. Danes že lahko približemo, da so Avstrijci te oborožene parade, »autmarše« in heimwehrovske pustolovščine, silno škodovale v svetu. O tem se je lahko pričel kanceler Buresch sam te dni v Zenevi. Finančni odbor Zveze narodov je vzel pohvalno na znanje odločne ukrepe avstrijske vlade za uravnoteženje državnega proračuna, kakor so bili znižanje plač državnim namestnikom, skrajšanje izdatkov za pošto in železnico, toda preko te platišne pohvale odbor ni šel. O posejilu, kakor tudi o prostovoljnem moratoriju ni slišal in nekateri avstrijski listi se vprašujejo, ali so bili Bureschovi »uspehi« v Zenevi vredni polnih stroškov. Inozemski kapitalist naloži denar v državi, katere gospodariki in politični položaj je takšen, da mu daje jamstvo pred vsakršnimi tresljaji, ki bi lahko spravili v nevarnost njegov denar.

Bureschova vlada ne uživa v inozemstvu dovolj zaupanja, ker se je pokazala na znotraj prešibko; v zunanje političnem pogledu pa ne daje Francozom, ki pridejo v denarnih zadevah prvi v poštev, prisotnost dr. Schobra v zunanjem ministrstvu dovolj jamstva, da ne bi Avstrijci zopet krenili na pot združitev z Nemčijo. Francozi bi mnogo bolj zaupali dr. Seipelu. Ta je takoj spoznal, da mu zunanje politični in s temi združenji finančni neuspehi Bureschove in Schobrove vlade odpirajo pot na vlado. Avstrija potrebuje bolj kakor kdaj prej politika, ki bi mu zaupala Francija, ker edino takšen državnik bi ji lahko izposloval novo posojilo ali vsaj sporazumen moratorij zunanjih dolgov.

Ustanovi se mandžurska država

Velika bitka blizu Harbina -- Zadnja kitajska armada potolčena

London, 20. jan. Potem ko je japonski kabinet poslal v Washington odgovor, da Japonska nima namena kršiti kitajske suverenitete v Mandžuriji in da hoče strogo spoštovati princip svobodne trgovine za vse narode, se zdaj pripravlja, da čimprej uresniči načrt »Svobodne mandžurske republike«, kateri bi se priključila v federativni zvezi mongolska kanata Džehol, Barga in eventualno še Carhar — država, ki bi po velikosti bila enaka Nemčiji, Franciji in Španiji skupaj.

Na ta način bi se japonska vlada lahko izgovarila, da ona ni kršila suverenitete Kitaja, ker nima nihče pravice braniti Mandžurcem in Mongolom, da se od Kitaja ločijo kakor se je ločila pod protekcijo sovjetske Rusije leta 1921. od Kitaja »Svobodna mongolska republika Urga«.

Japonska se pri tem lahko sklicuje na neutajljivo dejstvo, da Mandžurci v resnici žele stran od Kitaja, ki je prebivalstvo nečuvno izžemal, boljše rešeno, naravnost izropal. Guverner Mandžurije je bil sin nenasitne rodbine Cansolina, Cansulan, najbogatejši mož Kitaja, večkratni milijarder, ki je s krvavimi žulji 25 milijonov mandžurskih kmetov in trgovcev vzdrževal armado v svoje samopašne namene in si zidal v Pekingu palače, kjer

ima harem, kakor ga nima podobnega noben orientalski despot.

Mandžurci, ki so se izpočetka bali, da ne bi se Cansulan s pomočjo velesil vrnil in jih pobesil, so zdaj po uspešnih operacijah japonske armade prepričani, da se ne bodo več vrnili pod kitajsko suvereniteto, in so pripravljeni proglasiti neodvisno republiko. Ker pod japonsko okupacijo uživajo mir, ker so Japonci davke znatno znižali in se je trgovina namah poživila, se bodo v začetku organizirali pod zaščito japonske oblasti. Namera, da bi se ustanovilo mandžursko cesarstvo pod bivšim kitajskim cesarjem Pu-Lijem, se je opustila, ker prebivalstvo ne želi dinastije, ki je udan hudim strastem in je čisto pokvarjen ter degeneriran. Tudi bi dinastija pospeševala intrige, nevarne procvitu dežele, ki ima veliko bodočnost.

Za predsednika republike bo najbrže izbran Kitajec Can-Si-Ji, ki že od začetka sodeluje z Japonci in je sedaj guverner v Mukdenu. V Mukdenu se sedaj vršijo konference z najuglednejšimi Kitajci v deželi pa tudi z mongolskimi kani, ki so prišli v to svrhu v Mukden.

Ker je nastopilo milo vreme, se »čiščenec« dežele od »proparskih« čet vrši z veliko energijo. »Ro-

parske« čete so v resnici vojniki armade Cansulanja, ki se niso mogli rešiti za Veliki zid na staro kitajsko ozemlje in jih japonski letalski in mitraljeski oddelki neusmiljeno po cele stotine enostavno decimirajo bodisi iz zraka bodisi iz ravne zemlje. To iztrebljenje se vrši zlasti v južni Mandžuriji in na zapadu okoli mongolskega mesta Taonan, ki so ga Japonci te dni zavzeli, tako da imajo zdaj vrata odprta v notranjo Mongolijo.

Japonsko armadno poveljstvo je sedaj sklenilo, da pokonča zadnje ostanke bivše kitajske Cansulanove armade, ki je prezimovala v severni Mandžuriji pod poveljstvom generala Ma-a. Japonska vojska v moči 3 pehotnih brigad in 800 moč konjenice, je včeraj zadelala na armado generala Ma-a pri Čiušiju blizu Harbina in jo potolčila. Velika kitajska armada je položila orožje in zbežala v gozdove. General Ma je poslal poveljniku japonskih čet parlamentarja, ki so prosili za premirje.

Med tem sedi v Činčovu »komisija nevtralnih opazovalcev«, ki jo je delegiralo »Društvo narodov« in se strašno dolgočasi. Komisija, ki živi na stroške kitajske vlade Cansulanja, je stala dozdaj že 30.000 mehiških dolarjev, ne da bi Kitajci od te komisije imeli dozdaj najmanjše koristi...

Evropa naj si sama pomaga

Amerika je užaljena

Pariz, 20. jan. Ig. Havas poroča: Ameriške Združene države so »poročile« Franciji po svojem pariškem poslaniku, da mora Evropa problem svojih dolgov rešiti brez intervencije Amerike. Amerika razločuje med reparacijami in medzavezniki dolgi. Načrt enotne evropske fronte proti Ameriki ni imel nobenega vpliva. Taka generalna rešitev je nemogoča, ker bi nekateri evropski dolžniki prav lahko plačevali. V Ameriki so užaljeni, češ da je Evropa nehalna Amerika, ki je tako generozno sprožila Hooverjev moratorij. Več dolžnikov, posebno Francija, bi prav lahko plačala, če bi zmanjšali svoje izdatke za oboroževanje. Izjema je samo Anglija. Zato dobiva v Ameriki vedno več tal mnenje, naj se Evropa prepusti sama sebi. »Eho de Paris« izjavlja, da je bistvo odklonilne odločitve v Washingtonu bilo samo v tem, da se Nemčiji ne dovoli noben nadaljnji moratorij, ki ne bi našel v Ameriki ravnotežja. Z Rimom in z Londonom so se uveljavila pogajanja za skupno fronto držav dolžnic. Končno veljavna odločitev o lausannski konferenci in o reparacijskem problemu bo prišla koncem tedna. V »Journal« izjavlja zaupna oseba, ki je baje v ozkih stikih z berlinsko Wilhelmstrasse, da Nemčiji v svojem sedanjem stanju njezorne prenapetosti ne bi mogla prenesti samo provizorične ali nezadostne rešitve reparacijskega problema, h kateri spada tudi

podaljšanje moratorija. Če bi dr. Brüning prišel iz Lausanne praznih rok, bi to brez dvoma povzročilo temeljito spremembo političnega stanja v Nemčiji.

Berlin, 20. jan. tg. »Vossische Zeitung« poroča iz Londona: Anglija je po svojem berlinskem poslaniku siru Rumboldu sondirala, ali bi bila nemška vlada za to, da se podaljša Hooverjev moratorij za eno leto. Dr. Brüning je dal negativen odgovor.

Odmev v Parizu

Pariz, 20. jan. Z. Stališce, ki ga je zavzela ameriška vlada v svojem odgovoru na Lavalovo vprašanje, ni tukaj nikogar iznenadilo. Ni se znano, kaj bo ukrenila francoska vlada, vendar pa se že lahko danes vidi iz komentarja, ki ga prinaša »Excelsior«, da ne bo prišlo do sporazuma, da bi evropske upnice dovolile Nemčiji moratorij za gotovo dobo. Bilo bi brezsmiselno, če bi se Nemčiji dovolil najprej moratorij in bi se šele potem prosilo Ameriko, da tudi ona to stori z vojnimi dolgi. V tem slučaju je mnogo boljše, da ostane vse tako kot je sedaj, in sicer tako dolgo, dokler ameriški narod in ameriški kongres ne bosta uvidela, v kakšno stanje je padla Evropa radi njihovega stališča. Moratorij ni mogoče sprejeti na korist enega in v škodo drugega.

Kaj bo z reparacijsko konferenco

Nemci se branijo iti v Lausanne

London, 20. jan. tg. Anglija se neprestano prizadeva, da bi zagotovila sestanek reparacijske konference. Zunanji minister Simon je včeraj konferiral z nemškimi poslaniki, obenem pa tudi angleški poslanik v Berlinu z dr. Brüningom. Neprestane konference se vršijo istočasno tudi med Londonom in Parizom. Položaj pa je še vedno tako nejasen, da je bila odpovedana plenarna seja angleškega kabineta, ki je bila določena na danes in bi se imela baviti z reparacijskim vprašanjem.

Berlin, 20. jan. tg. Po zadnjih diplomatskih razgovorih je gotovo, da bo treba opustiti načrt reparacijske konference v Lausanne. Razpravljati se da samo še o vprašanju, ali bo mogoče, začeti reparacijsko vprašanje v Zenevi par dni pred razorožitveno konferenco. Domneva se, da se bo nemška državna vlada pri vseh teh pogajanjih držala mnenja, da se načelo o nemški plačilni nezmoglosti ne sme poslabšati s kakimi dogovori, kar bi se n. pr. lahko zgodilo, če bi se Hooverjev moratorij nespremenjeno podaljšal z ozirom na določbe Hooverjevega moratorija, kolikor se tičejo plačilnih dolžnosti za nemške državne železnice. V Nemčiji so mnenja, da je sicer sestanek reparacijske konference nujen, toda samo tedaj, če bi ta konferenca res dovela do rešitve reparacijskega vprašanja v smislu priporočil baselskih strokovnjakov. V Berlinu poudarjajo, da traja zaenkrat odgoditev plačevanja še do 1. julija. Pogajanja o poživljanju privatnih inozemskih kreditov pa bodo predvidoma dala kabinetom še nadaljnjo svobodo kretanja. Pričakuje se, da bodo lozadevna pogajanja končana še ta teden in da bodo prinesla zavarovanje privatnih kreditov še za eno leto. V ostalem pa se vidi, da hoče svet že sprejeti

načrt, ki se je pojavil v francoski poslanski zbornici in po katerem naj posebno razsodišče odloči, koliko so dosedanja nemška plačila že dosegla obnovo Francije.

Herriotov načrt za obnovo Evrope

Malo verjetna razorožitev pod okriljem ZN

Belgrad, 20. jan. 1. Nocojšnja »Pravda« objavlja daljši članek voditelja francoske radikalno-socialne stranke, Eduarda Herriota, v katerem slovit francoski državnik in politik raziskuje mednarodni politični položaj v trenutku, ko se odvijata dve najvažnejši konferenci v povojni zgodovini. Glede reparacij podčrtava Herriot dejstvo, da so finančni strokovnjaki v Baslu, natančno proučili položaj nemškega gospodarstva ter se zednili na sledeča dejstva:

1. Da je Nemčija res mnogo trpela od svetovne gospodarske krize radi prehitre izgube inozemskih kreditov. 2. Na drugi strani je tudi res, da so bili umaknjeni inozemski krediti precej nadomeščeni z vedno večjim plasiranjem v izvozni trgovini. 3. Položaj Nemčije ima svoje rodne vzroke poleg svetovnih. Ti vzroki so beg nemškega kapitala v inozemstvo in neverjetno razsipanje z državnimi dohodki, obnova trgovske flote, graditev križarke, graditev državnih poslopj in ustanavljanje državnih podjetij, graditev cest, železnice itd. 4. Da ni pravilno, če bi hotela Nemčija sedaj v dobi gospodarske depresije graditi bodočnost, ker bo preje kot vse druge države našla ravnotežje in to v dobi, ko se bodo druge države še zelo borile. 5. Ker je sedanja svetovna kriza takega značaja, da bi bilo pravilno, če bi se mednarodni dolgi prilagodili temu položaju in se eventualno med seboj ertali. V teh petih točkah vidi Herriot načrt za obnovo Evrope in sveta.

Herriot nadaljuje svoj članek o vprašanju razorožitve in ugotavlja, da so izgledi za razorožitev pod okriljem Zveze narodov postali zelo skromni, kajti Zveza narodov je dobila nedavno v mandžurskem vprašanju tak udarec, da ne bo zlepa vstala. Kaj se pravi zavejati pokrajino, ki obsega 1 milijon kv. km, ki je torej štirikrat tako velika kakor Jugoslavija, in na kateri prebiva 30 milijonov ljudi? Japonska je govorila o mandžurskih banditih! 30 milijonov banditov, ali je to mo-

Naša delegacija za razorožitveno konferenco

Belgrad, 20. jan. 1. Jutri odpotuje v Zenevo naša delegacija, da se pripravi za razorožitveno konferenco. Za delegacijo so bili že pred šestimi meseci rezervirani prostori v hotelu »Borival«. Vsega bo naša delegacija štela 14 članov, vključno strojepejske in pisarje. Kakor izgleda, bo naše zastopstvo, kateremu se bo pridružil tudi naš stalni zastopstvo pri Zvezi narodov, ostalo v Zenevi nepretrgoma do Velike noči. Tedaj se bo bržkone z delom prekinilo, ker se bodo vršile v Franciji splošne volitve v parlament. Konferenca bo počakala izida teh volitev in bo šele potem v novi atmosferi nadaljevala delo do jeseni, nakar bo zopet prekinila in se bo počakalo na izid volitev nemškega predsednika republike in v pruski deželni zbor. Nato se bo razorožitvena konferenca zopet sestala k jesenskemu zasedanju, da podpiše sporazum, če bo sploh kaj podpisati.

Pasienost italijanske trgovine

Rim, 20. jan. Z. Uradni listi objavljajo podatke o italijanski trgovinski bilanci za leto 1931. Blaga je bilo uvoženega za 11.624.296.000 lir, izvoz pa je znašal 10.040.148.000 lir, ark pomeni, da je italijanska trgovinska bilanca pasiva za 1.584.148 tisoč lir.

New York u finančni stiski

Pariz, 20. jan. Z. »Petit Parisien« poroča iz New Yorka, da se nahaja mesto New York v težki denarni zadregi. Od 1. januarja naprej ni mesto plačalo še nobenega računa. Mesto je svoječasno vzelo 90-dnevni kredit v znesku 32 milj. dolarjev, ki ga zdaj ne more plačati. Načelnik mesta se je prišel pogajati z raznimi bankami, da bi se mestu lo posejilo podaljšalo, kar pa so banke odklonile.

Min. predsednik je odpotoval

Belgrad, 20. jan. AA. Predsednik ministrskega sveta g. Peter Živković je odpotoval za nekaj časa.

Nemiri v Španiji

Barcelona, 20. jan. AA. Stavka revolucionarnega značaja je izbruhla v prekmurju Figols. 600 delavcev se je polastilo orožja civilne garde in napadlo oddelke vojaštva. Vojaki so se morali umakniti v vojašnico, kjer so čakali na ojačanja.

Tekstilni delavci v Bergi so takisto stopili v stavko, razdeljali skladišča in se polastili živil.

Usoda španskih jezuitov

Madrid, 20. jan. AA. Odbor pravnikov, ki ga je imenovala španska vlada, je ugotovil, da se čl. 26 španske ustave, ki govori o razpustitvi verskih družb, nanaša tudi na jezuitski red. Zato bo po vsej verjetnosti pravosodno ministrstvo v kratkem izdalo odredbo o razpustu omenjenega meniškega reda.

Krvava internacionala

„Patentirani patrioti“ - „Trgovina je trgovina“

Aprila 1866. leta je pruski vojni minister zaupno opozoril Kruppa, naj iz »patriotičnih« oziroma ne dobavlja Avstriji nobenih topov in orožja, češ, da stoji Pruska pred vojno z Avstrijo. Krupp je vojnemu ministru odgovoril, da po svoji vesti ne more odpovedati ali kršiti že sklenjene pogodbe. Če pa je vladi kaj na tem, naj ona sama onemogoči transporte. Avstrija je bila medtem že dobro oborožena z izdelki Kruppove tovarne in tako so Pruse

ška vlada. Čim je vojna z Buri izbruhnila, se je Vickers seveda potrudil, da tudi angleški armadi proda čim več vojnega materiala. Če je to bilo »patriotično« ali ne, naj razsodijo patentirani rodoljubi. Vsekakor je bila to prav dobra trgovina.

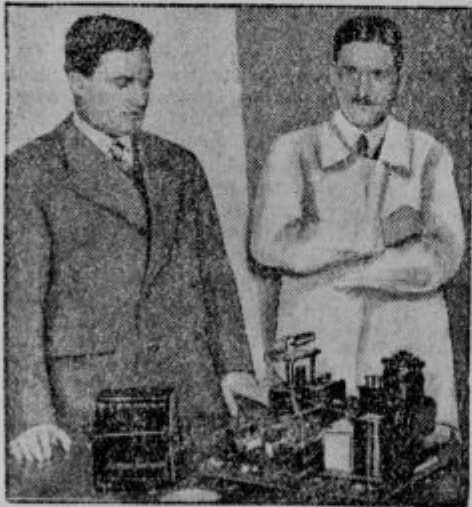
Anglija bo pač težko kdaj pozabila ponesrečen pohod na Dardanele. Ta ponesrečena ekspedicija je bila brezdvoma najhujši udarec angleškemu ugledu v svetovni vojni. In tega poraza so največ in posredno krivi angleški »patrioti«. Večina angleških ladij je postala žrtev min, ki so jih Turkom dobavile angleške tovarne.

V proslavo zmage v svetovni vojni so Angličani v parku Bedford postavili ogromen top, ki so ga njihove čete zaplenile na zahodni fronti Nemcem. Ta top, ki je dolgo sipal smrtno kroglice na angleške vojaške, je bil izdelan v Angliji!

Pred vojno se je nemškimi tvrdkam posrečilo zgraditi posebno uporabne zračne ladje s krmilom tipa Parseval. Njihovo prednost so kmalu spoznali in Angličani, Rusi in celo Japonci so od nemških tovarnih naročili take ladje. Naročilo je bilo promptno izvršeno. Angleško naročilo je bilo izvršeno šele 1. 1913 in Anglija je pozneje sama pričela graditi take zrakoplove tipa Parseval, ker so se pokazali kot najboljša obrambno sredstvo proti nemškim podmornicam, na katere so stavili Nemci vse svoje nade.

Trgovina ostane trgovina tudi v vojni. Tako so n. pr. vlade bojujočih se narodov kmalu spoznale važnost masla, iz katerih se pridobiva glicerini, ki je neobhodno potreben za izdelavo razstrelivnih tvarin. Dočim so v Angliji skrbno zbirali vse mesne odpadke, da bi iz njih izcedili poslednjo maslobo, so Nemci od Dancev naročili ogromne množine olj in maslobo. Daneci so ta naročila sporočili trgovcem v angleške kolonije. Angleške ladje so dovažale na Dansko zaželjeno blago. Tri leta je cvetela ta trgovina in Nemčija je bila na začudenje vsega sveta vedno sijajno založena s strelivom in razstrelivnimi stvarmi. Se večjo podporo je dobivala Nemčija od angleških rudnikov bakra, ki so ji to v vojni dragoceno kovino dobavljali preko Švedske. To so seveda bili sijajni zaslužki.

Slične dokaze »patriotizma« pri Nemcih je razkrinkal Arthur Saturnus v svoji brošuri »Težka industrija v in po vojni«. Nemške tovarne so med vojno dolgo časa izvažale v Švico mesečno do 150.000 ton železa in jekla.

Misloči stroj. Dunajski izumitelj Tanschek (v temni obleki) je iznašel stroj, s pomočjo katerega lahko reproduciramo pisane in tiskane spise, stroj tudi dešifira, obenem seštevča, odšteva, množi in deli.

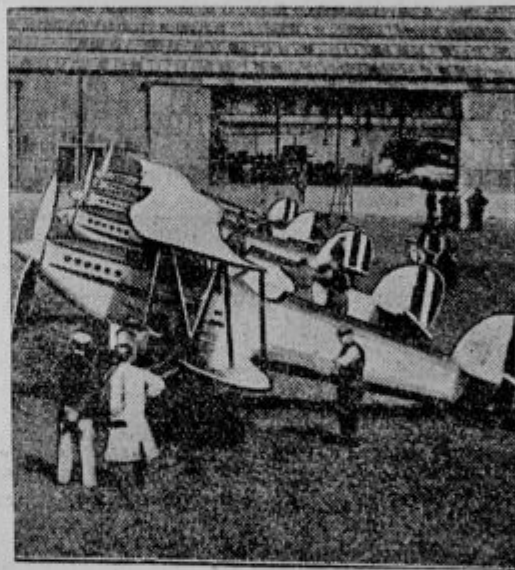
V obliki starega železa so te pošiljke šle v Francijo. Švica je namreč imela pogodbo, da ne bo izvažala vojnega materiala, zato pa je tembolj cvetelo dobro plačano tihotapstvo na debelo.

Ne bo odveč, če omenimo še »patriotizem« libeškega magnata jekla senatorja Poschla. Njegove tovarne so se nahajale v Nemčiji, Norveški, Švedski in Rusiji. Glavne tovarne so bile v mestu Fagersta na Švedskem. Med vojno je bil Poschla eden glavnih patriotov in pokrovitelj številnih domoljubnih organizacij. Bil je ponosen na hrabro nemško

Albertus Magnus je bil nedavno proglašen svetnikom, kakor je »Slovenec« že poročal. Slika predstavlja v privatni knjižnici Sv. Očeta zbrane zastopnike dominikanskega reda, ki jim je kardinal Frühwirth izročil papeško bulo o proglasitvi svetnikom Albertusa Magnusa, ki je bil — kakor znano — dominikanec.

mladino« in je redkokdaj zamudil, da ne bi šel na kolodvor, kadar je odhajal kak nov transport vojakov na fronto. Imel je pri vseh takih prilikah ognjevite govore. Medtem pa je usodo svojih jeklenih tovarov v Rusiji mirne duše rešil po načelu: trgovina je trgovina. Njegova švedska podjetja, ki so bila na nevtralnih tleh, so še nadalje izdatno zalagala s surovinami njegove tovarne v Rusiji, ki so s polno paro delale za rusko vojsko. Nemške voja-

Oklopna letala so najnovejši izum vojnih strokovnjakov. Letala imajo kljub temu veliko hitrost in so neke vrste zračnih tankov, tega strašnega morilnega orožja.

ške oblasti so dvignile proti njemu obtožbo radi veleizdaje. Prišel je v preiskavo in pred sodišče, ki ga je oprostilo, češ, da je pravilna in upravičena njegova trditev, da se je s takim ravnanjem samo izognil konfiskaciji svojih podjetij v Rusiji. Ali moremo mi navadni zemljani in vojaki, ki so krvaveli po raznih frontah, razumeti tako moralo?

Po vojni smo čuli še več takih naravnost senzacionalnih medsebojnih obtožb. Nemške oblasti so trdile, da je angleška mornarica v največji svetovni bitki na morju pri Skageraku uporabljala najfinejše optične aparate, ki jih je šest mesecev prej prejela od znanih tvrdk Zeiss-Jena in Goerz-Anschütz s posredovanjem Holandije. Istotako trdijo Nemci, da se je njihova ofenziva pred Verdunom razbila ob silnih žičnih ovirah, za katere je neposredno pred tem Francozom dobavila žico magdeburška železna industrija. Na francoski strani trdijo, da so Nemci skozi celo vojno dobivali iz lionskih tovarnih svilo, ki so jo rabili za zrakoplove. Istotako je ugotovljeno, da so Italijani do konca vojne obskrbovali Nemčijo z žveplom.

Nauk, ki ga dobimo iz teh dokazov krvavega pohlepa po bogastvu, je jase: če se že vlade ne morejo zediniti v tem, kako preprečiti vsako vojno, naj se zedinijo v tem, da prepovedo to nesramno trgovino z morilnim orožjem, kajti lastniki takih podjetij — skoraj brez izjeme Zidi — so glavni razpihovalec mednarodnih sporov.

Splošna zahteva je, preprečiti vsako vojno. Važen korak v tem bi bilo onemogočenje te mednarodne trgovine, uničenje krvave internacionalne.

Čudežna rešitev

Odbor, ki ga je imenovala britska vlada za preiskavo vzrokov nesreče v Epsomu, je objavil svoje ugotovitve. V Epsomu se vršijo največje angleške konjske dirke, Derby Races, ki zvažajo na deželo ves London. Neštivilne kočije so kakor vedno zatrpale tudi letos vse ceste. Osebo letalo, ki je hotelo pristati, je pri spuščanju s krmilom zadelo v streho nekega avtomobila in jo dvignilo v zrak. Vendar so ostali potniki v letalu in avtomobilu popolnoma nepoškodovani. Letalec, ki mu je po sunku odpovedal motor, je izgubil oblast nad krmilom. Letalo je padlo na progo električne cestne železnice blizu Epsomske postaje in povzročilo tako hud kratek stik, da so tračnice dobesedno skopnele. Desettisočna množica je v grozi planila v stran. A tudi zdaj se ni dogodila nobena nesreča. Preiskovalni odbor je priznal, da je zakrivila dogodek »velika splošna gneča« in ga označil kot »pravi čudež« (a perfect miracle), ker bi lahko zahteval stotine človeških življenj.

Neumljiv dogodek

Zdravnik dr. Marinesco je predaval v zadnji seji Pariške medicinske akademije izreden primer izgubljenega spomina. Gospodična P. M., duhovito, izobraženo dekle, je uspešno dovršila filološko fakulteto na neki univerzi, a po položenih izpitih obolela na jetiki. Zdravniki so morali odrediti pneumotoraks (vbrizgavanje kisika v pljuča). Po operaciji je zaspala bolnica kakor mrtva. Zbudila se je šele nekoliko dni pozneje in postala popolnoma drug človek. Ni več obvladala francoščine in se je sploh obnašala kot nedoleten otrok. To stanje je trajalo več tednov. Zdravniki so morali nesrečnico naučiti čitanja in pisanja. Pozneje se je navadila seštevavanja in odštevanja, a še vedno ne razume najenostavnejših stvari. Vse to bi bilo samo klasičen slučaj izgubljenega spomina, ki je dobro znan in podrobno opisan v strokovnih delih. A isto

Otto Wahl, prvak Nemčije v smučanju.

časno so ugotovili zdravniki druge presenetljive pojave. Gospodična P. M. je pričela govoriti angleški in španski, dasi poprej ni obvladala te jezike. Polagoma se je izkazalo, da razume skoro vsa evropska narečja in celo arabščino, skupaj 12 jezikov. Seveda je omejeno to znanje splošnemu duševnemu stanju primerno na vsakdanje stavke. Bolnica slejkoprej najslabše pozna francoščino, dočim prav lahko piše v drugih jezikih, dasi samo z levico.

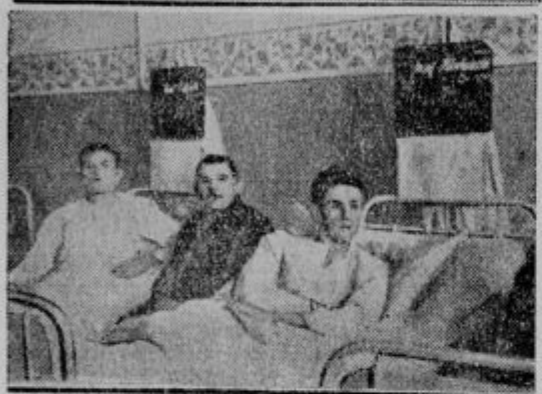
Lovska sreča.

»Tako, tako, v Indiji ste tudi bili. — Ali ste imeli kaj sreče v lovu na tigra?«
»Pa še kakšno! Niti enkrat ga nisem videl.«

»Kako se vam dopadejo ženske v Belgradu?«
»Oprostite — na »farbanje« se ne razumem prav nič.«

»Gospod stražnik — pravkar me je napadel neki možki in poljubil!«
»Da, da — vse to dela kriza. Večina ljudi sploh več ne ve, kaj dela!«

Po 144 urah rešeni rudarji. Slika iz bolnišnice v Beuthenu, kamor so prepeljali po 144 urah čudežno rešene rudarje. O tej nesreči smo že ponovno v našem listu poročali.

v vojni še istega leta ubijali z orožjem, izdelanim v njihovi tovarni od pruskih delavcev.

Alfred Krupp, ustanovitelj velike tovarne za izdelovanje morilnega orožja in municije, je bil intimen prijatelj Bismarcka in cesarja Viljema I. Obenem je bil častnik francoske legije časti. V začetku je Prusija bila zelo slab odjemalec njegove tovarne, zato je objavil, da rad dobavlja za vsako drugo državo, kolikor kdo hoče. Trgovina mu je šla v klasje. Nekaj časa sta Belgija in Anglija bili njegovi najboljši odjemalci. Kljub temu se je Krupp pogosto, posebno če je šlo za dobave nemški vladi, ponosno skliceval na svoj »patriotizem«.

Leta 1902. se je ta »patriotizem« pokazal v prav posebni luči. Ko je Nemčija 1898 pričela z graditvijo svojega bojnega brodoma, je dobila tvrdka Krupp naročilo za oklopne plošče. Te jeklene oklepe je Krupp prodajal Nemčiji po 2300 mark za tona, dočim je iste tujim državam prodajal po 1900 mark za tona.

Značilna je statistika Kruppovih tovarov. Do 1. 1911 je Krupp izdelal 53.000 topov. Od tega jih je ostalo v Nemčiji 26.000, 27.000 jih je prodal dva in petdesetim različnim drugim državam.

»Patriotični« lastniki tovarov za izdelavo orožja in ladjedelnic seveda vedno pričakujejo nagrade in pohvale od domovine, dasiravno vodijo mednarodno trgovino in so medseboj tesno povezani. Večinoma so si taki »patrioti« iz raznih držav v pristnih rodbinskih zvezah in so tako posamezna nacionalna podjetja stvarno velika mednarodna kapitalistična družba sorodnih ljudi. Zato ni nič nenavadnega, da v boju vojake pobijajo sovražniki z orožjem, ki so jim ga dobavili ti veliki rodoljubi.

Zunanja trgovina angleške tovarne Vickers je istotako dober dokaz za to nezasišano in nemoralno trgovino. Ves svet se je čudil, zakaj Angličani niso mogli premagati Burov, dasiravno je Velika Britanija nad peščico Burov poslala stotisoče svojih najboljših čet. Pozneje se je pač izkazalo, da je Vickers oborožil Bure z najmodernejšimi topovi in strojnimi puškami, ki so odporno moč hrabrega ljudstva postotirili. Plačala je te dobave nem-

Zimsko veselje rusinskih kmetov. Vsako zimsko nedeljo prirejuje rusinski kmetje v Karpatih tekme v vožnji s sanmi. Te tekme zelo podpirajo tudi vse oblasti, ker prične takoj po maši in trajajo ves dan. Namesto da bi kmetje posedali po krčmah, imajo lepo zabavo v sveži zimski prirodi. Živopisane narodne noše pridejo posebno do izraza v snežno belem ozadju.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo!

Sofra

Službe iščejo

Beseda samo 50 par

Trgov. pomočnik
mlajši, vešč mešane stroke, išče mesta v trgovini. Gre nekaj časa brezplačno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 772.

Valjni mlinar
išče službo, gre tudi v skladišče ali kam drugam. Naslov pove upravnica »Slovenca« pod št. 770.

Kapelan
v p., 45 let star, ima pismeno zagotovilo od preč. lavant. ordinariata, da dobi službo, ako si dobi »parochum benevolum qui sum suscepturus sit.« Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 771.

Službodobe

Beseda samo 50 par

Trgovskega učenca
močnega, poštenih staršev, s primerno šolsko izobrazbo, sprejme takoj v trgovino J. Razboršek, Trbovlje.

Mesarskega vajenca
poštenih staršev sprejem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 739.

Hotelsko kuharico
z dobrimi spričevali in vešč fine kuhinje iščemo. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Hotel« št. 769.

Pošteno dekle
samo iz Ljubljane sprejememo za predtiskanje žen. roč. del po 2 mesečni praksi v stalno zaposlenje. — Prestaviti se je csebno. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 782.

Perfektno kuharico Slovenko
išče fina družina v Skoplju. Znati mora dobro kuhati, likati ter držati vse gospodinjstvo v redu. Za druga dela ima pomoč. — Biti mora poštena, poslušna in srednje starosti. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Perfektne kuharice« št. 510.

Šivilje
za ženske slamnate klobuke, katere lahko dokažejo, da so bile v tej stroki že zaposlene, sprejme domača tvornica klobukov. Nastop takoj. Ponudbe pod »Krojačica 4047« na Jugomosse, Zagreb, Jelacicev trg 5.

Mesarskega vajenca
poštenega, okoli 15 let starega takoj sprejemem. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 728.

Zasluzek

Beseda samo 50 par

Generalno zastopstvo
za ameriške avtogume znamke »Fisk-Air Flight Comp. Chicopee Falls Mass U.S.A.«, se odda za vsako banovino. Oni, ki razpolagajo s kavcijo in so v tej ali slični stroki zaposleni, naj pošljejo svoje ponudbe na — ing. Aleksander Weltmann — Novi sad.

Denar

Beseda samo 50 par

Denarno podporo
vam oskrbi Podporna sekcija v Mariboru. Glede pojasnil pozovite zastopnika Curka, Moste, Kodeljevo 14.

Upokojenec
nad 60 let star, katol. prepričan, dobi dosmrtno popolno oskrbo in tovariša upokojenca, tik župne romarske cerkve. Kavcija 5000 Din. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 783.

Stanovanja

Beseda samo 50 par

Sostanovalci
se sprejmo. Škofja ul. 13, vrata 16.

Stanovanje
štirisobno z vsemi pritliklinami se takoj odda. — Gledališka ul. 12 (visoko pritličje).

Stanovanje
3 sob, kopalnica in pritliklin išče obitelj dveh oseb. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Ljubljana« št. 753.

Dve veliki sobi
parketirani, prazni ali meblirani takoj poceni oddam. Vok. Resljeva cesta št. 26/L.

Stanovanje
dvosobno in velik vrt za 300 Din oddam. Enosobno in vrt za 200 Din. Ljubljana, Illova 56.

Pouk

Beseda samo 50 par

Čamernikova šoferska šola
Ljubljana, Dunajska c. 36. Prva oblast, koncesionirana. Prospekt št. 16 zastoj. Pišite ponj! Sprejem učencev vsaki čas.

Objave

Beseda samo 50 par

K.M. Prevalje št. 2
ki je prosila za naslov oglasa pod šifro »Pridna« št. 583, naj sporoči upravi »Slovenca« natančen naslov, da ji more uprava na njeno pismo odgovoriti.

Citajte in širite »Slovenca«!

Specijalna elektrotehnična delavnica

IVO GRILC

izvršuje vsa popravila in previjanje elektr. motorjev, generatorjev in transformatorjev. Specijalni oddelki za popravila avtomobilov itd. Instalacija luči in moči. — Se priporoča

IVO GRILC, LJUBLJANA

Cankarjevo nabrežje 25 — Mestni trg 17.

Zahvala

Za mnogobrojno udeležbo pri pogrebu našega dragega očeta

Jožefa Kovača

vsem najiskrenejša zahvala! Posebno se zahvaljujemo monsig. g. Rotnerju, da se je kljub svoji visoki starosti potrudil na dom žalosti in spremljal truplo dragega pokojnika v cerkev in na pokopališče ter za njegov gniljiv govor ob odprtem grobu, spremljevalcema g. župniku iz Smartna in g. kaplanu, občini Škale, rudarski godbi za pretresljive žalostinke pri pogrebu, gg. pevcem za gniljivo petje pred hišo žalosti, v cerkvi in ob grobu. Iskrena hvala vsem!

ZALUJOČI OSTALI.

Oklic
Dne 25. 26. in po potrebi še 27. januarja t. l. se bo vršila v Dobu št. 71. prosto voljna sodna dražba premičnin iz zapuščine pok. Videmska Antona. Dražba se bo vršila od 8—12 in od 13—17 ter se bo prodajalo vino, sode, živila, vozove, seno, drva, pohištvo in mnogo gospodarskih potrebščin. Ponudke bo mogoče plačati s hranilnimi vlogami. Predmeti se lahko ogledajo pred dražbo na licu mesta, oziroma pri skrbniku g. Rihtarju, trgovcu v Dobu, ki daje vsa potrebna pojasnila. Okrajno sodišče na Brdu, odd. l., dne 7. jan. 1932.

Kupimo

Beseda samo 50 par

Suha drva
kupimo. Naznačbo cene fco vagon na upr. »Slovenca« pod št. 750.

Srečke, delnice, obligacije
kupite Uprava »Merkur«, Ljubljana — Selenburgova ulica 9. II. nadst.

Vsakovrstno

zlato kupuje

po najvišjih cenah
CERNE, juvelir, Ljubljana, Wolfova ulica št. 3.

Hlude

smreka, jelka, hrast, kupi vsako množino, debele od 25 cm naprej, 4 ali 8 m dolge, franko vagon Skofljica. Ponudbe in ceno na Fran Martinc, parna žaga, Skofljica.

Prodamo

Beseda samo 50 par

Čevlji na obroke

»TEMPO«, Salendrova 6 (pri kraju Gosposke levo)

Lanene tropine
prvovrstne kakovosti, 37-38%, mlete, po 195 Din za 100 kg inkl. vreče, kupite do konca januarja t. l. v tovarni olja Hrovat & Komp., Ljubljana.

Seno
zdravo in suho, naprodaj. L. Nuschach, Bos. Dubica.

Jajca

zajamčeno sveža, v zabojih po 720 ali 1440 komadov, komad po 75 par, ab nakladalna postaja in proti franko vrnitvi praznega zaboja, dobavlja proti predplačilu ali povzetju Josip Lah, Osluševci pri Ptuj.

Bukove deske
suhe 20—100 mm debele paralel 30 m naprodaj na parni žagi Fran Martinc, Skofljica.

Oprava

za trgovino, 2 stelaži in 2 pulta, skupaj ali posamezno, malo rabljeno, takoj naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 764.

Parna žaga

v najboljšem stanju naprodaj. Vprašanja na upr. »Slovenca« pod št. 752.

Novo spalnico

masivno, politirano, 14 kom., in belo emailirano kuhinjo, 8 kom., prodam globoko pod ceno za Din 6200. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 724.

Lanene tropine

in druga krmila nudi nalcenel Veletrgovina žita in moka. A. VOLK, LJUBLJANA Resljeva cesta 24.

Nogometiši!

Preko zime, ko ne igrate, od stranite z Vaših nog vse rane, ki ste jih dobili, ko so Vas obrcali, kadar ste se trčili itd. Raztopite žilico soli sv. Roka v topli kopeli za noge, namakajte jih predpisano dobo in bolečine bodo prenehale kot na povele. — Dobiva se v vsaki lekarni in drogeriji, glavna zaloga za Slovenijo: Drogerija Gregorič, Ljubljana, ali pri glavnemu zastopniku Drogerija »Nada« V. Gabrič, Sušica, telefon 6-37.

POZOR!

CENO KURIVO!

Odlični premog kosovec. Žlindre in žvepla prost. 4500 kalorij. 100 kg za Din 40— v hišo dostavljen. Pri vagonskih naročilih posebne cene.

Zaloga premogokopne družbe »STANOVSKA« Maribor, Kopališka ul. 20.

Rane in kožne bolezni

razpokline, brazgotine, srbež, izpuščaje, razjede od potu in vlage, volka od hoje, zlasti pri otrocih, hraste, zobne otekline, opekline in ozeblin zdraviti in po redni uporabi preprečuje splošno znana

BARTULICEVA ZDRAVILNA MAST

ki jo proizvaja in razpošilja stara, l. 1599, ustanovljena Kaptolska lekarna sv. Marije, lekarnar Vlatko Bartulić, Zagreb, Jelacicev trg 20. — Cena škatljici 10 Din. — Dobi se v vsaki lekarni.

Po dolgi in mučni bolezni, v 81. letu starosti, je Vsega mogočnega k sebi poklical našo mamico, babico in prababico, gospo

Jero Štrukelj roj. Zor

Pogreb predrage rajnice bo v četrtek, dne 21. januarja 1932 ob 4 pop., iz hiše žalosti Poljanska cesta 45, na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 20. jan. 1932.

Karel, Vincenc, Avgust, sinovi, in ostali sorodniki.

Potnika za Slovenijo

dokazano dobro upeljanega išče zagrebška veletrgovina sukna in krojaških potrebščin za takoj. Tvrdka je v Sloveniji že upeljana, Hitre ponudbe pod »Potnik za Slovenijo«, na Jugosl. Rudolf Mosse d. d., Zagreb, Jelacicev trg 5.

Ivan Kacin, Ljubljana

Tabor 6

tvornica harmonijev in pianov

po najmodernejši konstrukciji. Uglasi in prenovljuje tudi cerkvene orgle in vse imenovane instrumente. Vsako delo zajamčeno. Nizke cene! Na obroke. Društvom popust.

Zahtevajte cenik!

Dr. Joža Lovrenčič:

Anali izumrlega naroda

Roman iz drugega stoletja pr. Kr.

Vohva, ali si prav gledala, ali si prav videla, ali ti niso služni duhovi odpovedali?

Ene, glej, je stopila s konja, Katmel ji je dal roko in kraljica ga je poljubila v čelo. Poljubila, Kara! In kaj mu je rekla. Ali si slišala, Kara, ki gledaš v prihodnost in jo slišiš? Začudila si se in si videla, da se je tudi Katmel začudil... Začudil se je in samo veselje, sama sreča je bil njegov obraz... Kaj si slišala, Kara, kaj si ujela?...

»Maščevala sem te, Katmel, maščeval si me s svojo usodo!«

Ali si slišala, vohva, ali si razumela? Tako je pozdravila kraljica Katmela in jo je pogledal začudeno, kakor gledaš ti začudeno in ne moreš razumeti, da bi ti služni duhovi ne bili razgnili prihodnosti takšno, kakršno čas udejstvi...

»Ne čudi se, Katmel, vse ti povem in razumel boš moje hvaležnost in spoznal, da si me res maščeval in otel!«

»Kraljica!...«

»Pojdi z menoj v dvorec!...«

Ali si videla kdaj srečnejšega človeka, Kara, kakor je bil Katmel, ko je vstopil ob strani kraljice Ene v dvorec? Nisi ga videla, Kara, pa je le zlovesč nasmehe preletel tvoj obraz. In odhajaš? Ne moreš vzdržati med veselim narodom? Ali slišiš, kako vzklika?

»Živela Kraljica Ene!«

»Živel Dardan!«

»Živel rod kralja Prona!«

In še pojo, kakor so prisluhnili pevcu?

Poslušaj, Kara!

O božanski Ilir, zdaj, zdaj se k nam vrni! Pridi, prid, Ilir, mi čakamo te, ob Sonciju bobnečem in morju sinjem mi čakamo te!

Kralja Ilira kličejo, kakor bi bili pripravljeni na pohod in nič več žalostno, nič več obupano. Vera v svobodo je v njih in čutiljo se kakor hrasti v karusadskem lesu, ki zašume v viharju in ne klonijo. Ali nisi vesela vere svojega rodu, vohva črnogleda?... Pač.

Obstala je in se približala narodu, ki se je zgrnil spet pod hraste in potihnil.

»Kaj imajo?« je vprašala Krana, ki je stal ob klonici in govoril z Empetom, s katerim sta se vrnili iz hlevov, kamor sta spravila konje.

»Mene sprašuješ, ki vse veš?« ji je odvrnil Kran in jo zbodel.

Grdo ga je pogledala.

»Oso, Ajkajev sin, ne more pričakati in se mu mudi, da bi povedal, kako je bilo s kraljico!« je potolažil Empeto vohvo, ki se ji ni maral zameriti in se je bal, da bi ga uročila v svoji užaljenosti in bi se potem sušil kot izpodglodano drevo.

Kara mu je zadovoljno pokimala, kakor bi mu hotela reči, da si bo zapomnila njegovo prijaznost, in se je prerila med množico in poslušala.

Res, Oso, Ajkajev sin, je govoril in narod ga je poslušal verno kakor prej pevca, ki je tudi pazno sledil pastirjevim besedam.

O Rimljanih je govoril Oso, kako so ga ugrabili, kar je bilo prav in mu ni žal, saj bi sicer ne mogel pomagati kraljici... In je govoril o Akvileji, govoril o Flaminiju, ki je zavzel Medejsko gradišče in se vrnil z Eno, kraljico Eno, kateri je potem služil in videl, da so bogovi z njo, zakaj rimskega poveljnika

je začarala, kakor bi ga ne mogla Kara z vsemi duhovi, ki ji služijo. Samo z dvema besedama, ki jih je slišal, a jih ni razumel, je ukrotila Flaminija, da je trepetal in bil potem ko jagnje, dokler ni izgubil pred Akvilejo na njeno besedo glave...

»Belen je z nami, Belen ji je pomagaj!«

»Belenu hvala, ki je po hčeri maščeval očeta!«

»Pevce, ali si slišal? Vzemite lutnjo in zapoj nam pesem veselja!«

»Zapoj, zapoj!«

In pevec je udaril v strune in pel je slavospev Belenu vsevišnjemu, ki je bil dober in je pomagal hčeri kraljevi in jo otel iz težke voze v solčno svobodo zemlji in narodu Karnov v veselje in novo poroštvo, da je beseda, ki gre Iliru, resnična...

Kara ni poslušala pevca. Izločila se je iz množice in mračna mrmrala sama zase, očitno užaljena, da je Oso, Ajkajev sin, podvomil v njeno moč...

»Ali si zdaj zadovoljna, Kara?« jo je vprašal Kran, ki je še vedno stal z Empetom ob klonici.

»Oso se širokousti, kakor se je v Akvileji in vso pot do gradišča,« je menil Empeto.

»Širokousti, širokousti se mladič! Če bi vedel, da je Kara urekla črnorunega ovna, bi vedel, da je moral oni Rimljan pasti, in bi mojo moč bolj cenil... To mu povejta in kraljici tudi, da bo vedela, kdo jo je rešil!«

Tako jima je rekla Kara in odšla izpred dvorca in še mrmrala, zakaj jezilo jo je, da ljudje vse, kar jim dobrega napravi, tako hitro pozabijo. Pa jo je še jezilo, da Ajkajev sin ni povedal besed, s katerimi naj bi po njegovem kraljica ukrotila Rimljana.

»Izvedeti jih moram! Če jih ne izvem drugače, prikolnem Rimljana, da mi jih pove!...«

Tako je primrmrala do svoje kočice pod pečino in vstopila v svoj čarovniški dom, kjer so se ji zarežale nasproti lobanje, počivajoče na belih golenih.